

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Vergunningen Toezicht en Handhaving
Opsteller	Mariëlle Hoff
Kenmerk	31508531
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De 'Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Utrecht' vast te stellen voor de wijze waarop de kwaliteit van de uitvoering en handhaving door de omgevingsdienst wordt beoordeeld, met kwaliteitsdoelen voor in elk geval de dienstverlening, de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en de financiën die worden opgenomen in een door het college van B&W vast te stellen regionale uitvoering- en handhavingsstrategie.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de 'Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht' staat hoe de kwaliteitsdoelen die aan de omgevingsdienst worden gesteld beoordeeld moeten worden door het college in een Uitvoering- en handavingsstrategie. De doelen richten zich in ieder geval op dienstverlening, uitvoeringskwaliteit en financiën.

De uitwerking hiervan wordt nader inzichtelijk aan de hand van bijgevoegde geactualiseerde Uitvoering- en handavingsstrategie voor de (nieuwe) Omgevingsdienst Utrecht die in regionaal verband is opgesteld en door alle deelnemende colleges en gedeputeerde staten van de provincie zal worden vastgesteld gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2026.

Context

Aanleiding

De omgevingsdiensten RUD Utrecht en de OdrU gaan (naar verwachting) per 1 januari 2026 op in één nieuwe Omgevingsdienst, de ODU. Dit is een goed moment voor vervanging van de [Verordening Kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Utrecht](#) die de kwaliteitsdoelen aan de omgevingsdienst regelt. Deze is namelijk verouderd en voldoet niet meer onder de Omgevingswet. De voorgestelde 'Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht' is gebaseerd op de VNG-Modelverordening voor dit onderwerp en vormt voor alle andere gemeenten in de regio en de provincie een gezamenlijk juridisch vertrekpunt. Alle gemeenten en de provincie hebben deze verordening formeel voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vast moeten stellen.

Voor de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht gaat een geactualiseerde Uitvoerings-en Handavingsstrategie (U&H- strategie) gelden, als sturend kader waarin de uitgangspunten, ambities en prioriteiten van de omgevingsdienst nader en concreet uitgewerkt zijn. Deze strategie wordt door alle deelnemende colleges en gedeputeerde staten van de provincie vastgesteld gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2026. Hier is in regionaal verband samen aan gewerkt, waarbij door het organiseren van expertsessies goed draagvlak is ontstaan voor het werken aan gezamenlijke doelen en prioriteiten. De gemeente Utrecht heeft hier actief aan bijgedragen. Er staan 5 maatschappelijke opgaven centraal, zoals werken aan een gezonde leefomgeving en duurzaamheid. Deze opgaven komen uit de vastgestelde omgevingsvisies in de regio en passen bij de maatschappelijke doelen uit de Omgevingswet. Het thema milieucriminaliteit is landelijk geprioriteerd als opgave en komt voort uit de aanbevelingen van de commissie van Aartsen. Bij de uitwerking van dit thema is aangesloten op de prioriteiten van de Strategische Milieukamer.

Per opgave zijn er één of meer thema's geselecteerd mét concrete doelen om focus aan te brengen. Per thema is opgenomen hoe de VTH-instrumenten in te zetten zijn om een zo groot mogelijke positieve bijdrage te leveren en daarmee een positieve impact te hebben op de maatschappelijke opgaven.

De U&H- strategie geeft zo zowel de uniforme regionale basis (ondergrens) voor te bereiken doelen als de ambitie voor verdere regionale samenwerking en afstemming over de fysieke leefomgeving vanuit de VTH-instrumenten weer.

Juridische context

[Artikel 18.20](#) van de Omgevingswet verplicht gemeenten en andere betrokkenen om aandacht te besteden aan de kwaliteit van uitvoering en handhaving. Uit [artikel 18.23](#) van de Omgevingswet blijkt dat de gemeenteraad hieraan regels moet stellen waar het de basistaken van de omgevingsdienst betreft, en dat het college van burgemeester en wethouders die regels uitvoert.

De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht verordening legt deze kwaliteitsnormen vast. De kwaliteitsnormen in deze verordening (of voorloper hiervan) worden na vaststelling door de raden van de betrokken gemeenten door alle deelnemers aan de nieuwe ODU gehanteerd en zijn gebaseerd op de Modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

De Verordening is hiermee ook de basis onder de Uitvoerings-en Handavingsstrategie Regio Utrecht 2026, die met de verschillende deelnemers aan de ODU tot stand is gekomen en eveneens door alle deelnemers aan de ODU vastgesteld wordt, ingaande per 1 januari 2026.

Het hebben van een gezamenlijke U&H-strategie voor de regio is een wettelijke verplichting voor

deelnemers in een Omgevingsdienst. Dit volgt uit artikel [13.5 lid 2 van het Omgevingsbesluit](#), waartoe volgens datzelfde artikel (artikel 13.5 lid 1 Omgevingsbesluit) het college het bevoegde orgaan is om deze strategie vast te stellen. Wijzigingen in de strategie zullen door alle deelnemers gedragen en vastgesteld moeten worden.

Beslistermijn

Per 1 januari 2026 moeten zowel de door de raad vast te stellen verordening als de door het college vast te stellen U&H-strategie in werking zijn getreden. 1 januari 2026 is tevens de beoogde ingangsdatum voor de ODU (Omgevingsdienst Utrecht). Voor het tijdig inregelen ervan is dan behandeling van het voorstel in de raad van 20 november 2025 noodzakelijk.

Beoogd effect

Een uniforme Verordening voor het stellen van kwaliteitseisen aan de VTH- taken die de omgevingsdienst uitvoert om zo bij te dragen aan het werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving en te voldoen aan de wettelijke verplichting om deze vast te stellen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

[Verordening Kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Utrecht](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Utrecht vast te stellen, met daarin de wijze waarop de kwaliteit van de uitvoering en handhaving door de omgevingsdienst wordt beoordeeld, door deze op te nemen in de regionale uitvoering- en handavingsstrategie overgedragen milieutaken Regio Utrecht.
Argumenten	
1.1	<u>Het op deze wijze regelen van de kwaliteit van de uitvoering en handhaving zorgt voor een gezamenlijke basis onder de per 1 januari 2026 geactualiseerde Uitvoering- en Handhavingsstrategie Regio Utrecht 2026 voor alle deelnemers aan de nieuw op te richten ODU.</u> De Verordening zorgt voor een gezamenlijk juridisch vertrekpunt in de regio; de regionaal opgestelde Uitvoering- en Handhavingsstrategie geeft er inhoud en leven aan. De U&H- strategie een sturingsdocument in het realiseren van maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving. Voor de U&H-strategie is draagvlak bij alle eigenaren van de omgevingsdienst. In expertsessies is grondig en breed input opgehaald van gemeenten, de provincie, de Omgevingsdienst en ketenpartners als het OM en 4 waterschappen. De U&H-strategie gaat in op 1 januari 2026, de reden dat dit ook een goed moment is om de Verordening te herzien. Dit is belangrijk omdat met de introductie van de Omgevingswet de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als grondslag voor de Model Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht is komen te vervallen.
1.2	<u>De verordening is volgens regionaal en landelijk geaccepteerde en gangbare opzet, die voldoet aan wettelijke verplichtingen in het Omgevingsbesluit.</u> De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht is volgens de VNG-modelverordening opgesteld en geldt in de regio als maatgevend.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>De termijn waarop de verordening had moeten ingaan is reeds overschreden.</u>

	De gemeenteraad is verplicht is om een verordening vast te stellen. Dit had onder de Omgevingswet per 1 januari 2024 moeten zijn gebeurd. Hieraan zijn geen juridische risico's verbonden, omdat de verordening intern gericht bedoeld is en niet rechtstreeks bindend voor bewoners, bedrijven of instellingen geldt. Daarom wordt voorgesteld de verordening gelijktijdig met de Uitvoering- en Handhavingsstrategie inwerking te laten treden.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor de gemeente. De strategie past binnen de financiële kaders van de gemeente en nieuw te vormen omgevingsdienst.

Vervolg

Na vaststelling van de Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht wordt de U&H-strategie voor definitieve vaststelling voorgelegd aan het college gericht op inwerkingtreding op 1 januari 2026.

De raad wordt via de rapportagecyclus van de ODU geïnformeerd over het behalen van de kwaliteitsdoelen aan de deelnemers van de omgevingsdienst.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)

Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel. Het gaat om het uitvoeren van wettelijk verplichte taken, zonder ruimte voor inbreng van inwoners of bedrijven.

Voor het opstellen van de Uitvoerings-en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken Regio Utrecht is wel samengewerkt met gemeente, provincie en ketenpartners in de regio.

Communicatie

Publicatie van de Verordening op www.overheid.nl, waarbij de huidige verordening actief wordt ingetrokken.

Niet referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betref een voorstel dat voortkomt uit een Gemeenschappelijke Regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum), namelijk de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Utrecht

Bijlagen informatief

- Uitvoering- en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken Regio Utrecht